

Jaarverslag 2014 - Activiteiten PREZIES

Organisatie en beleid

De kerntaken van PREZIES

Het PREZIES-netwerk is het meetsysteem van zorginfecties in ziekenhuizen en zelfstandige behandelcentra. Het geeft inzicht in hoe vaak deze infecties voorkomen in de eigen instelling en levert de landelijke referentiecijfers die hierbij als spiegelinformatie worden gebruikt. De resultaten vergroten het inzicht en zetten aan tot kwaliteitsverbetering. De surveillances van PREZIES zijn aanvullend op de diverse complicatieregistraties van de medische beroepsgroepen en specifiek bedoeld om inzicht te verschaffen in de:

- effectiviteit van het infectiepreventiebeleid op instellingsniveau
- trendmatige ontwikkelingen met betrekking tot het optreden van zorginfecties op nationaal niveau

Deelnamekosten

Om in 2015 tot een uitgebalanceerde verdeling van de kosten te komen over VWS/CIB en de deelnemende zorginstellingen, zijn in 2014 de deelnamekosten per module verhoogd tot € 2.500,- (excl. BTW). In 2015 zullen de deelnamekosten nog eenmaal verhoogd worden tot € 3.000,- (excl. BTW) per module.

Adviescommissie

De Adviescommissie adviseert het PREZIES-team op hoofdlijnen van het beleid en heeft in 2014 tweemaal vergaderd. De commissie wordt voorgezeten door mevr. Dr. S.E. Geerlings, internist-infectioloog in het AMC. De commissieleden vertegenwoordigen de volgende organisaties en wetenschappelijke verenigingen: IGZ, NVMM, VHIG, NVVH, NOV, NVOG en de NVT. Namens de VHIG is mevr. D. Haverkate als lid van de Adviescommissie toegetreden.

Besproken zijn onder meer de herziening van het beleidsplan en tijdens een apart belegde brainstormsessie is nagedacht over mogelijke onderzoeksideeën en verbetering van de huidige modules.

Privacywerkgroep

De Privacywerkgroep is in 2014 eenmaal bijeen geweest. In samenwerking met het PREZIES-team is de voorbeeldbrief geheimhouding leden validatieteam opgesteld. De [brief](#) beschrijft de voorwaarden waaraan de leden van een validatieteam zich moeten houden als zij patiëntengegevens inzien.

Informatiebijeenkomsten

In 2014 hebben in totaal vier informatiebijeenkomsten plaatsgevonden. De bijeenkomsten hebben tot doel uitleg te geven over de PREZIES-surveillances en vormen een platform voor de uitwisseling van ervaringen met betrekking tot de uitvoering van de surveillance in de praktijk. Ook komt het gebruik van de surveillanceresultaten ter preventie van zorginfecties aan bod.

Klantbeheersysteem

In 2014 is een nieuw klantbeheersysteem in gebruik genomen. In het systeem worden de contactgegevens, aanlevering van data, validaties en deelname aan bijeenkomsten op instellingsniveau vastgelegd. De surveillancedata zelf worden hierin niet opgenomen, deze worden alleen opgeslagen in OSIRIS. De teamleden zijn zo beter geïnformeerd over de stand van zaken in de deelnemende zorginstellingen.

Deelname

Overzicht inschrijvingen

In 2014 hebben 82 van de 89 ziekenhuizen in Nederland (het totaal aantal ziekenhuizen bedroeg 93 in 2012 en 91 in 2013) en 3 zelfstandige behandelcentra zich ingeschreven als deelnemer aan het PREZIES-netwerk (Tabel 1). Het totaal aantal surveillancemodules waarop werd ingeschreven bedroeg 187 en lag daarmee op hetzelfde niveau als in 2013. Zie voor een overzicht van het aantal modules waar

ziekenhuizen aan deelnamen tabel 2. Zeven ziekenhuizen namen in 2014 aan geen enkele module van PREZIES deel.

Tabel 1. Overzicht inschrijvingen PREZIES-modules 2009-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Totaal aantal ziekenhuizen	85	89	87	86	83	82
Incidentieonderzoek						
- Postoperatieve wondinfecties	79	82	82	80 zkhs 6 ZBC's	75 zkhs 7 ZBC's	75 zkhs 3 ZBC's
- Wondinfecties na hartchirurgie*	6	5	8	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
- Lijnsepsis	29	37	50	62	53	55
- Beadem. <u>gerel. Pneumonieën</u> **	5	6	1	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Prevalentieonderzoek						
- <u>Ziekenhuizen</u>	45	53	53	53	54	54
- <u>Verpleeghuizen</u> ***	2	3	10	7	7	n.v.t.

* Met ingang van 2012 geïntegreerd in de POWI-module.

** Met ingang van 2012 is deze module beëindigd.

*** Met ingang van 2014 is deze module geïntegreerd in SNIV (zie www.sniv.nl)

Tabel 2. Overzicht van het aantal modules per ziekenhuis

Aantal modules	Aantal ziekenhuizen					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Eén	29	26	18	15	16	16
Twee	38	38	33	36	35	30
Drie	13	20	33	36	32	36

Module postoperatieve wondinfecties

De deelname aan de module POWI lag op hetzelfde niveau als in 2013 (zie tabel 1).

In navolging van de CDC en ECDC is afgesproken ook binnen PREZIES de vervolgttermijn van één jaar na plaatsing van een implantaat van niet-humane oorsprong terug te brengen tot 90 dagen. Deze wijziging zal m.i.v. 1/1/2015 worden ingevoerd. Voor de implantaatchirurgie betekent dit dat 6-14% van de diepe infecties buiten de vervolgperiode vallen. Het voordeel van de kortere vervolgtperiode is dat de surveillanceresultaten veel sneller kunnen worden teruggekoppeld naar de professionals. De uiterste inzendingstermijn van de surveillancedata na afloop van een surveillancejaar wordt voor de POWI-data vanaf 2015 teruggebracht naar 6 maanden (was 1,5 jaar).

Module Lijnsepsis

Ook de deelname aan de module Lijnsepsis was vergelijkbaar met 2013 (zie tabel 1).

De surveillance in het kader van de module Lijnsepsis is in de meeste ziekenhuizen de afgelopen jaren beperkt gebleven tot de patiënten die (enige tijd) op de Intensive Care (IC) verbleven. Uit de referentiecijfers blijkt echter dat de incidentie van lijnsepsis buiten de IC hoger is. In overleg met de Adviescommissie is besloten om de surveillance buiten de IC de komende jaren te stimuleren en met ingang van 2016 ziekenhuisbrede surveillance verplicht te stellen als men aan de module Lijnsepsis deelneemt.

Module Prevalentieonderzoek

De deelname aan de prevalentieonderzoeken van zorginfecties in ziekenhuizen is al jaren stabiel (zie tabel 1). Zes ziekenhuizen deden uitsluitend mee aan de prevalentieonderzoeken en niet aan één van de incidentiemodules. Aan de twee optionele thema's 'Beoordeling antibioticagebruik' en 'Beoordeling gebruik urethrakatheters' namen respectievelijk 21 en 24 ziekenhuizen deel. De deelname aan het thema 'Beoordeling gebruik urethrakatheters' was daarmee hoger dan in voorgaande jaren.

In de afgelopen jaren werd een significante daling van de gemeten prevalentie van zorginfecties vastgesteld. Tegelijkertijd is geconstateerd dat de gemiddelde opnameduur, van opnamedag tot aan de dag van het prevalentieonderzoek, daalde. Vanaf 2014 worden de zorginfecties die aanwezig zijn op de dag van de prevalentieonderzoek en gerelateerd zijn aan een eerdere ziekenhuisopname, daarom als zorginfecties bij opname (ZIBO) geregistreerd.

Internationale deelname

Aan het PREZIES-netwerk werd ook in 2014 weer deelgenomen door drie ziekenhuizen uit Aruba, St. Maarten en Suriname. Deze deelname is niet opgenomen in bovenstaande tabellen. Twee ziekenhuizen namen deel aan het prevalentieonderzoek en één aan de module POWI. De data van deze ziekenhuizen

worden gespiegeld aan de data van de Nederlandse ziekenhuizen en aan de ziekenhuizen overzee, maar niet gebruikt als spiegelinformatie voor de ziekenhuizen in Nederland.

Validatiebezoeken

De validaties van PREZIES op locatie zijn gericht op drie domeinen, de tellers (infecties), de noemers (aantallen operaties/lijnen) en de risicofactoren (die voor risicocorrectie worden gebruikt). In 2014 zijn in totaal 58 validatiebezoeken uitgevoerd, drie meer dan in 2013. De uitvoering van de surveillance verloopt in de meeste zorginstellingen goed. In totaal werd de uitvoering van een surveillancemodule negen keer niet valide bevonden (viermaal module postoperatieve wondinfecties, viermaal module lijnsepsis en éénmaal module prevalentieonderzoek). De betreffende ziekenhuizen kunnen pas weer data insturen voor die module, nadat een hervalidatie heeft aangetoond dat de gegevensverzameling conform het protocol verloopt.

Met ingang van 2012 is voor de module postoperatieve wondinfecties aan de hand van een door het ziekenhuis ingevulde vragenlijst en op basis van de informatie binnen PREZIES (uit het klantenbeheerssysteem) een prioritering in de bezoeken aangebracht. Deze werkwijze ('gerichte validatie') is positief geëvalueerd en zal met ingang van 2015 voor alle modules worden ingezet om de tijdsinvestering en opbrengst van de validatiebezoeken beter in balans te brengen.

Validatie IDMC surveillance systeem

IDMC (Integrated Disease Management Corporation) heeft samen met het Erasmus MC een geautomatiseerd surveillance systeem ontwikkeld om patiënten met een zorginfectie sneller en efficiënter op te kunnen sporen. Dit systeem wordt onder meer getest in de Ziekenhuisroep Twente (ZGT) in het kader van de prevalentieonderzoeken van zorginfecties. In 2014 hebben PREZIES-teamleden een validatie van het meetsysteem in het ZGT uitgevoerd. De bevindingen zullen internationaal worden gepubliceerd.

Webfocus

Alle data die zorginstellingen, op verschillende wijzen, naar PREZIES sturen worden uiteindelijk opgenomen in de OSIRIS-databank. De afgelopen jaren is gewerkt aan het direct kunnen opvragen van de terugrapportages vanuit OSIRIS door de zorginstellingen zelf. Eind 2013 is dit voor de terugrapportages van de module lijnsepsis ingevoerd. In 2014 is dit ook gerealiseerd voor de module postoperatieve wondinfecties (met uitzondering van de cardiochirurgie, volgt in 2016). De wijze van terugrapportage van de prevalentieonderzoeken blijft ongewijzigd.

Referentiecijfers

In 2014 zijn de referentiecijfers van alle modules geactualiseerd (zie publicatielijst op bladzijde 4 van dit jaarverslag). Van de module Postoperatieve wondinfecties zijn voor het eerst referentiecijfers verschenen over de periode 2012-2013, dus van ná de ingrijpende wijziging van het protocol met ingang van 2012. De referentiecijfers met betrekking tot de module POWI van voor 2012 blijven beschikbaar in een apart document.

Gebruik PREZIES-data voor Nethmap

In 2014 zijn data uit de PREZIES-surveillance gebruikt voor NethMap 2014. Dit SWAB/RIVM rapport rapporteert over het antibioticagebruik en de trends in antibioticaresistentie in Nederland. De ziekenhuizen waarvan de data zijn gebruikt, hebben hier apart toestemming voor gegeven. Met ingang van 2015 zal doorlevering voor NethMap van de geanonimiseerde PREZIES-data worden opgenomen in de standaardvoorwaarden voor deelname.

Contacten en samenwerkingsverbanden

NVZ /NFU

Het VMS Veiligheidsprogramma 'Voorkom schade, werk veilig' is eind 2012 officieel beëindigd. De NVZ en NFU zullen de komende jaren evenwel blijven toezien op de registratie en naleving van de interventiebundels in het kader van de Veiligheidsagenda. Met PREZIES zijn afspraken gemaakt voor het aanleveren van jaarrapportages aan de NVZ en NFU, zodat men zicht houdt op de het behalen van de doelstellingen.

Met de NVZ en NFU zijn ook gesprekken gevoerd met betrekking tot het optimaliseren van het onderdeel infectiepreventie van het Kwaliteitsvenster.

DICA

DICA (Dutch Institute for Clinical Auditing, www.clinicalaudit.nl) faciliteert in Nederland diverse kankerregistraties, waaronder die van darmkanker (DSCA) en borstkanker (NBCA). Op verzoek van PREZIES vindt overleg plaats met DICA over de mogelijkheden om de registraties op elkaar af te stemmen. Met als doel de registratielast in ziekenhuizen te verminderen en de deelname aan de

registraties te vergroten. In 2014 is een gezamenlijk initiatief gestart om te zien of het technisch mogelijk is om de uitvraag van variabelen te koppelen.

RIANT-studie

In de Riant-studie (Reliable generic quality Indicators for ANTibiotic use in the hospital) worden indicatoren ontwikkeld om de kwaliteit van het antibioticagebruik bij bacteriële infecties binnen het ziekenhuis eenvoudig en betrouwbaar te kunnen meten. De studie wordt uitgevoerd door een onderzoeker van de afdeling infectieziekten van het AMC in 10 ziekenhuizen en is gekoppeld aan de deelname van de ziekenhuizen aan de module prevalentieonderzoek. De Riant-studie is medio 2014 afgerond, publicaties zijn in voorbereiding.

SKINFECT-studie

De SKINFECT-studie beoogt de effecten van jodiumtinctuur en chloorhexidinetinctuur als huiddesinfectans ter preventie van postoperatieve wondinfecties te meten in een multicenter cluster randomised cross-over trial. De studie wordt uitgevoerd door een onderzoeksteam uit het LUMC. De deelnemende ziekenhuizen hebben er mee ingestemd dat de surveillancedata van de module POWI uit het ziekenhuis voor dit onderzoek mogen worden gebruikt. De resultaten van het onderzoek worden eind 2015, begin 2016 verwacht.

SPR projectvoorstel - Onderzoek naar invloed cultuur op naleving POWI-interventiebundel i.s.m. IQ Healthcare

Het PREZIES-team heeft in samenwerking met IQ Healthcare een projectvoorstel ingediend bij het Strategisch Programma RIVM (SPR) met de titel 'Prevention of surgical site infections: a Dutch effort' (PRIDE). Het voorstel had tot doel om te onderzoeken wat de culturele factoren en omstandigheden zijn die naleving van de interventiebundel postoperatieve wondinfecties beïnvloeden. Welke implementatiestrategie het meest effectief is om de naleving te verbeteren en wat het effect van die strategie zou zijn op bundel naleving, de incidentie van postoperatieve wondinfecties en de veiligheidscultuur in het ziekenhuis. Helaas is deze aanvraag niet gehonoreerd.

Opleiding Adviseur Infectiepreventie

De lessen 'algemene epidemiologie van zorginfecties', 'surveillance van zorginfecties' en 'implementatie' aan de reguliere post-HBO opleidingen deskundige infectiepreventie in Groningen en Utrecht werden verzorgd door PREZIES-teamleden.

ECDC

PREZIES is betrokken bij het HAI-net (ECDC) in Stockholm. In 2014 zijn de gegevens van een aantal geselecteerde operaties uitgevoerd in 2013 naar de ECDC gestuurd.

Publicaties en presentaties

Artikelen

- Smid EA
Prevalentie
Gezondheidszorgbalans, 20 maart 2014

Presentaties

- Smid EA, Wille JC, de Greeff SC, Hopmans TEM, Koek MBG
Is incidence of catheter related bloodstream infections influenced by compliance to an intervention bundle.
Poster HIS Conference 2014, Lyon, Frankrijk
Presentatie en poster VIZ/NVMM najaarsvergadering, Antwerpen, België
- Meijs AP, Ferreira JA, Jamaladin H, Vos MC, Koek MBG
Cumulative incidence cannot be derived reliably from point prevalence surveillance data in Dutch Hospitals.
Presentatie HIS Conference 2014, Lyon, Frankrijk
Presentatie en poster VIZ/NVMM najaarsvergadering, Antwerpen, België

Rapporten

- Referentiecijfers POWI 2002 – 2011, januari 2014
- Referentiecijfers POWI 2012 – 2013, januari 2015
- Referentiecijfers POWI-hart, 2001 – 2011, december 2014
- Referentiecijfers Lijnsepsis, januari 2004 – december 2013, september 2014
- Referentiecijfers Prevalentieonderzoek, maart 2007 – oktober 2013, november 2014